

Arbejde været Hovedsagen for os at paa dette Maal, ligesom det fremdeles er vor Hensigt at ville arbejde hen til at faa en Skolelov, der gør Ret baade mod Lærerne og mod Befolkningen, højner vor Folkeskole og gør den saadan, at Forældrene kunne være glade ved at sende deres Børn derhen, saa at der kan blive et godt Forhold mellem Skole og Hjem. Med disse saa Ord skal jeg anbefale det høje Ting at følge Flertallet og vedtage de stillede Vædringsforslag, som gaa ud paa at føre Lovforslaget tilbage til Folkestingets Form, blot med den Forandring, at § 23 om den flydende Del af Lønningen bortfalder, og at § 32 omredigeres, som her staar anført i Vædringsforslaget.

Scharling: Efter min Mening er det en lidet heldig Praksis, som man nu er kommen ind paa, at lade den saakaldte, æneste Behandling af Lovforslag faa en rent formel og nominal Natur, hvorved den i Virkeligheden nærmest kun bliver Tidspilde. Meningen har aabenbart fra Grundlovens Side været, at man paa dette Stadium skulde søge en Tilnærmelse til hinanden og at begrænse Stridspunkterne det mest mulige, saa at de Stridspunkter, der bleve henvisste til et Fællesudvalg, bleve af et ret begrænset Omfang. Over for denne Praksis, der saaledes er bleven ret almindelig her i Tinget, at man ved eneste Behandling blot fører Forslaget tilbage igen til den Skikkelse, hvori det forlod Tinget, maatte det jo vel nok siges, at det her foreliggende Forslag for saa vidt viser nogen Smødekommun, som det ikke helt fører Lovforslaget tilbage til den Skikkelse, hvori det forlod Tinget. Men jeg maa paa den anden Side desværre ndtale, at i Realiteten forekommer den Smødekommun, som er vist, mig at være overmaade ringe. Hvad der er sket, er nemlig i Virkeligheden kun dette, at man har vist den Humanitet over for Lærerne at tage den Byrde, som var tilkænkt dem, fra deres Skuldre og lægge den over paa Kommunen og Staten; men selv det Princip er blevet staaende, at der skal betales — blot nu af det offentlige — til de private Skoler for de Børn, som optages i dem. Jeg kan nu ikke se rettere, end at dette i Virkeligheden er en Fordring, der gaar ud over det naturlige og rimelige, som er, at det offentlige byder de Børn, hvis Forældre ikke have Raad til at betale for deres Undervisning, en Skole, hvor de kunne faa den Undervisning, som det offentlige vil byde dem, medens dette Forslag gaar ud paa at forlange, at man ikke blot skal etablere saadanne Skoler for disse Børn, men desforuden skal i Forbindelse med Statskassen

støtte en med det offentlige Skole konkurrerende Skole, for at Forældrene kunne have Valget mellem disse to Skoler, saaledes at de altsaa, naar de af rent tilfældige eller personlige Grunde ere misfornøjede med en Lærer, kunne henvise deres Børn til en anden Skole. Jeg finder Forslaget i saa Henseende saa meget mindre heldigt, som jeg tror, at det Beløb, der her er sat — og hvis Moderation jeg for saa vidt anerkender — er saa ringe, at de Skoler, der paa denne Basis ville kunne fremkomme, i Virkeligheden maa blive ret tarvelige. Man kan vel med et rundt Tal omtrent sige, at efter det nuværende Forhold og særlig efter de Bestemmelser, der findes i det forelagte Lovforslag, maa et Børns Undervisning i de offentlige Kommunestoler uden for Kjøbenhavn anslaaes til at koste mindst 25 Kr. om Aaret, saarere mere, og det følger da af sig selv, at for en Betaling af 6 Kr. om Aaret kan kun leveres en ret tarvelig Undervisning. Jeg tror derfor ikke, at den Vej i og for sig er heldig at gaa; jeg tror, at den i ethvert Tilfælde i sit Princip gaar ud over det, som maa siges at være den naturlige Op-gave for Kommunen over for det offentlige Skolevæsen. Jeg vil ikke dermed sige, at der slet ikke skulde kunne være Tale om af det offentlige at give nogen Understøttelse til de private Skoler, og jeg kan endog saa erkende, hvad der er blevet gjort gældende til Bedste for denne Foranstaltning, at i adskillige Tilfælde kunne Kommunerne spare Penge ved, at der er private Skoler, som gøre det muligt at nøjes i den offentlige Skole med et mindre Antal Klasser eller et mindre Antal Lærere. Det er imidlertid noget helt andet, naar der i Lovforslaget gives Anvisning paa, at Kommunerne kunne arrangere sig med private Skoler for at undgaa Forøgelse af Lærertallet eller en Udvidelse af Klasserne. Her stilles Fordringen op uden alle Betingelser. Det er ikke sagt, at Kommunen faar en eneste virkelig Betspærelse, men desuagtet skal den give denne Betaling. Dette er den ene Side af Sagen. Den anden Side er den, at det i alt Fald forekommer mig, at Betingelsen for, at det offentlige skulde give Betaling til Privatskolen, maatte være, at der da øvedes et vist Tilhyn med denne fra det offentlige Side, som jeg ikke kan se skal finde Sted efter Forslaget. Jeg kan saaledes ikke erkende, at den Smødekommun, der er vist ved dette Forslag, i Realiteten er hynderlig stor, men jeg erkender paa den anden Side Rigtigheden af, hvad den ærede Ordfører jagde, at det, saaledes som Forholdene i Døbtallet ere, vilde være vanstelig i det Hele taget at